

NORMY OCHRONY DZIECI I MŁODZIEŻY
ORAZ ZASADY PRAKTYK DUSZPASTERSKICH
W DIECEZJI RADOMSKIEJ

RADOM 2021

PREAMBUŁA

1. Tworząc niniejszy akt prawa partykularnego, kierujemy się Ewangelią Chrystusową, której wyzwania w zakresie troski o powierzona Kościołowi radomskiemu wspólnotę rozumiemy jako wezwanie sformułowane przez papieża Franciszka w *Liście do ludu Bożego* z dnia 18 sierpnia 2018 roku, w którym Ojciec Święty stwierdził:
Patrząc w przyszłość, nigdy nie będzie dość tego, co się czyni, aby stworzyć kulturę zdolną do zapobiegania takim sytuacjom (tj. krzywdzenia), nie tylko, aby się nie powtarzały, lecz także nie znajdowały miejsca na ukrywanie i utrwalanie. Cierpienie ofiar i ich rodzin jest także naszym bólem, dlatego musimy ponownie podkreślić nasze wysiłki, aby zapewnić ochronę nieletnim i dorosłym w sytuacjach zagrożenia.
2. Opieka nad dziećmi i młodzieżą jest rozumiana jako troska o ich godność, o dobro duchowe, psychiczne i fizyczne oraz zapobieganie wszelkim formom wykorzystania i krzywdzenia tych, których Bóg powierzył naszej pieczy. Wszyscy opiekunowie, a zwłaszcza duchowni diecezji biorą na siebie tę odpowiedzialność, zważywszy, że okoliczności skrzywdzenia powierzonych nam dzieci i młodzieży może być wiele.
3. Dzieci i młodzież mogą zostać skrzywdzone przez osoby najbliższe, przez opiekunów lub rówieśników w szkole lub innej instytucji, której zostały powierzone. Powinniśmy pamiętać, że krzywda dziecka nie polega tylko na tym, iż zostało skrzywdzone, ale również na tym, że ich opiekunowie nie dostrzegali tej krzywdy lub nie interweniowali, aby krzywdzie zapobiec.
4. Naszym zadaniem jest ochrona dzieci i młodzieży, zarówno w oparciu o treść art. 30 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym „przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka”, jak i w oparciu o ewangeliczną zasadę ochrony najmniejszych i najsłabszych oraz będące jej konsekwencją ustawodawstwo Kościoła Katolickiego.
5. Normy przeznaczone są do stosowania we wszystkich parafiach, dziełach i wspólnotach diecezji radomskiej oraz przez duchownych, członków instytutów życia konsekrowanego, alumnów seminarium, świeckich wychowawców, nauczycieli, trenerów, animatorów, wolontariuszy, praktykantów i stażystów zatrudnionych na różnych stanowiskach i podejmujących różne zakresy odpowiedzialności.

ROZDZIAŁ PIERWSZY PRAWA DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Każde dziecko i młody człowiek, który został nam powierzony ma prawo do:
 - a. poszanowania własnej godności,
 - b. zaspokojenia potrzeb fizycznych i emocjonalnych,
 - c. swobodnej wypowiedzi,
 - d. przynależności np. do rodziny, grupy oraz do kontaktów i relacji społecznych,
 - e. otrzymania wsparcia w rozwoju,
 - f. budowania i potwierdzania własnej tożsamości,
 - g. poważnego traktowania zgłaszanych dorosłym problemów,
 - h. poczucia bezpieczeństwa i doświadczania miłości,

- i. ochrony przed wszelkimi formami dyskryminacji,
- j. poznania i ochrony swoich praw i potrzeb.

Powyższe prawa są niezbywalne, a ich ograniczenia mogą wynikać tylko z norm prawnych lub wykonalnych albo prawomocnych orzeczeń władzy sądowniczej, które mają na celu ochronę praw innych osób, a także ich życia, zdrowia oraz moralności społecznej.

2. W celu realizacji wskazanych powyżej praw, Delegat biskupa radomskiego ds. ochrony dzieci i młodzieży winien podejmować różnego rodzaju aktywność w łonie wspólnoty Kościoła radomskiego, której celem będzie budowanie wrażliwości oraz takiej świadomości każdego duchownego i wiernego naszej diecezji, aby żaden z jej członków nie został skrzywdzony, a w przypadku, gdyby zaistniało choćby podejrzenie o doznanej krzywdzie, natychmiast podjąć właściwe starania i czynności natury prawnej i faktycznej, by krzywda ustała, a winny jej spowodowania poniósł odpowiedzialność i nie skrzywdził nikogo więcej w przyszłości.
3. Podjęta w ramach powyższych kompetencji aktywność, winna prowadzić do powstania w diecezji radomskiej systemu prewencji i ochrony, który, w zakresie różnorodnych podejmowanych przez duchowieństwo i świeckich dzieł i prac duszpasterskich, będzie przenikał parafie, wspólnoty, dzieła i instytucje diecezji, kształtując w duchu poszanowania niezbywalnej godności ludzkiej również życie rodzinne i prywatne wszystkich diecezjan.

ROZDZIAŁ DRUGI SZCZEGÓŁOWE ZASADY POSTĘPOWANIA W PRACY DUSZPASTERSKIEJ Z DZIEĆMI I MŁODZIEŻĄ

1. Pierwszą i podstawową zasadą traktowania dzieci i młodzieży jest zasada nienaruszalności ich godności, prywatności oraz intymności. Każde zachowanie, które jest choćby próbą nieposzanowania tychże wartości jest zabronione i powinno być zgłoszone właściwej władzy kościelnej.
2. Stosowanie kar cielesnych wobec dzieci i młodzieży jest zabronione i od tej zasady nie ma wyjątków.
3. Wszyscy mają prawo do bycia traktowanymi z jednakową troską. Nie wolno faworyzować pojedynczych osób i nie ma znaczenia czy czyni się to poprzez słowa czy gesty.
4. Nie może być ze strony kogokolwiek, w szczególności ze strony osób duchownych, tolerancji wobec zachowania, które jest krzywdzeniem innych, niezależnie od źródła takiej krzywdy.
5. Dzieci i młodzież nie powinny przebywać w pomieszczeniach mieszkalnych duchownych, zwłaszcza w pojedynkę. Jeżeli ich dobro wymaga indywidualnego spotkania z duchownym, nie może do niego dojść w warunkach izolacji. Duchowny przeprowadzający takie spotkanie powinien zatroszczyć się o transparentność (przeszklone drzwi lub ściany pomieszczenia, obecność innych osób w bezpośrednim pobliżu, itp.). Indywidualnych spotkań z dziećmi i młodzieżą nie wolno w nieroztropny sposób mnożyć ani przedłużać.
Zarówno pora, jak i liczba spotkań powinna być zgodna z dobrem podopiecznych oraz nie może ingerować w przyjęte w konkretnej rodzinie zasady wychowania i postępowania.
6. Zasadą sprawowania sakramentu pokuty jest tzw. spowiedź konfesjonałowa. Odstępstwa od tej zasady mogą wynikać z ewentualnych ograniczeń fizycznych

penitenta albo z charakteru wydarzeń duszpasterskich, w ramach których sakrament jest sprawowany (pielgrzymki, wyjazdy wspólnot na rekolekcje czy dni skupienia itd.).

7. Nie do zaakceptowania jest werbalne naruszanie godności dzieci i młodzieży, w szczególności „erotyzowanie” języka w ich obecności. W przypadku konieczności podjęcia rozmowy na tematy związane z płciowością, należy wykazać się daleko idącą ostrożnością, delikatnością i roztropnością. Duchowny zawsze winien rozważyć czy nie powinien tego uczynić świecki specjalista.
8. Zabrania się częstowania podopiecznych alkoholem, papierosami, środkami odurzającymi (w tym narkotykami) lub tolerowania ich używania.
9. Zabronione jest pozostawianie pod wpływem alkoholu lub środków odurzających przez duchownych lub personel sprawujący opiekę nad wychowankami oraz inne osoby, które pozostają w kontakcie z dziećmi i młodzieżą.
10. W pracy z dziećmi i młodzieżą duchowni oraz świeccy powinni używać środków, języka i metod adekwatnych do wieku dzieci i młodzieży. Podobnie powinien być potraktowany przekaz medialny, np. przez telefon komórkowy, Internet, itp. W żadnym jednak wypadku nie wolno wykorzystywać materiałów zawierających treści o wszelkich formach przemocy i takich, które są moralnie wątpliwe.
11. Nietykalność cielesna dzieci i młodzieży jest nienaruszalna. Niedozwolone są wszelkie zachowania, które w naszej kulturze stanowią przekraczanie granic intymności.
12. Dzieciom i młodzieży przysługuje prawo do prywatności. W szczególności sposób prawo to winno być respektowane w takich miejscach jak przebieralnie, pływalnie, łazienki i toalety. W wymienionych wyżej miejscach nikt nie może ingerować w prywatność wychowanków. W tego typu sytuacjach nie wolno wykonywać im zdjęć i nagrywać. Należy także zadbać, by zdjęć i filmów nie robili sobie nawzajem sami wychowankowie.
13. Nikt nie może wyręczać dzieci i młodzieży ani pomagać im w czynnościach natury osobistej (toaleta, mycie się, przebieranie itp.), o ile są oni w stanie wykonać te czynności samodzielnie. Jeżeli sami wychowankowie, ze względu na wiek albo własne ograniczenia, nie są w stanie wykonać tych czynności samodzielnie, pomocy zawsze powinni udzielać przy tych czynnościach świeccy, z reguły tej samej płci.
14. Każdy wyjazd urlopowy duchownego, w którym uczestniczy osoba lub osoby, które nie ukończyły 18 roku życia, musi zostać w terminie 30 dni przed jego rozpoczęciem zgłoszony na piśmie kanclerzowi Kurii. W zgłoszeniu należy określić termin wyjazdu, jego miejsce i powód, dla której w urlopie uczestniczy osoba lub osoby, które nie ukończyły 18 roku życia. Załącznikiem do takiego zgłoszenia musi być pisemna zgoda na wyjazd rodziców lub opiekunów prawnych takiej osoby lub osób. Powyższe zastrzeżenie nie dotyczy małoletnich członków rodziny duchownego.
15. W przypadku organizowania wyjazdów z udziałem osób, które nie ukończyły 18 roku życia należy stwierdzić, iż zasady organizacji wypoczynku oraz innych wyjazdów z dziećmi i młodzieżą są uregulowane w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 marca 2016 roku (Dz. U. z dnia 5 kwietnia 2016 roku, poz. 452).
16. Wszystkie wycieczki, zarówno jedno- jak i wielodniowe, wyjazdy, turnusy wakacyjne, jak również czas świąteczny powinny być starannie planowane i w sposób formalny dokumentowane, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii

transportu, zakwaterowania, planu dnia oraz bezpieczeństwa. Należy także zadbać o stosowne ubezpieczenia, zgodnie z wymogami prawa polskiego albo krajów, na których terytorium będą w czasie wyjazdu przebywać wychowankowie oraz ich opiekunowie.

17. Obowiązującą zasadą doboru osób, które w dziełach parafialnych i diecezjalnych sprawują pieczę nad dziećmi i młodzieżą, jest ich weryfikacja w rejestrze prowadzonym przez Ministerstwo Sprawiedliwości na podstawie ustawy z dnia 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, a także zaleca się przedłożenie przez te osoby aktualnego wypisu z Krajowego Rejestru Karnego.
18. Podmioty, które zapewniają dzieciom i młodzieży dostęp do internetu, są zobowiązane podejmować działania zabezpieczające przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności zainstalować i aktualizować oprogramowanie zabezpieczające. Niniejszy punkt nie dotyczy sytuacji, w których wychowankowie korzystają z internetu poprzez własne urządzenia umożliwiające bezpośredni dostęp do sieci.
19. Upoważniony do nadzoru opiekun ma obowiązek informowania podopiecznego o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Czuwa on także nad bezpieczeństwem korzystania z internetu.
20. Podmioty, w których udostępnia się dostęp do internetu są zobowiązane do zapewnienia stałego dostępu do materiałów edukacyjnych dotyczących bezpiecznego korzystania z internetu przy komputerach.
21. Każdemu podopiecznemu należy przydzielić indywidualny login i hasło, umożliwiające korzystanie z Internetu oraz poinformować go o konieczności zachowania loginu i hasła w tajemnicy.
22. Dostęp podopiecznego do internetu możliwy jest wyłącznie poprzez serwer instytucji po podaniu indywidualnego loginu i hasła wychowanka, jeśli zostały przydzielone.
23. Należy zapewnić, by na wszystkich komputerach na terenie placówki z dostępem do internetu było zainstalowane i aktualizowane oprogramowanie filtrujące treści internetowe, oprogramowanie monitorujące korzystanie z internetu, oprogramowanie antywirusowe, oprogramowanie antyspamowe, fire wall.
24. Okresowo należy sprawdzać, czy na komputerach z dostępem do internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści ustala się, kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzania.
25. W sytuacji opisanej w numerze 21 pedagog lub psycholog, lub inna upoważniona osoba, przeprowadza z podopiecznym rozmowę na temat bezpieczeństwa w internecie.
26. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy zostanie uzyskana informacja, że podopieczny jest krzywdzony, należy podjąć wszelkie działania zgodne z jego dobrem.

ROZDZIAŁ TRZECI ZASADY PRAKTYK DUSZPASTERSKICH

1. W pracy duszpasterskiej troską otaczamy również dorosłych, zwłaszcza tych, którzy w szczególnie sposób potrzebują wsparcia i umocnienia w wierze. Zadaniem duchownych jest, poprzez świadectwo życia zgodnego z prawem Bożym, wypełnianie posłannictwa Chrystusa, który rozesłał Apostołów „na krańce

świata”. Dziś to wezwanie naszego Pana rozumiemy jako poszukiwanie dróg do człowieka, niezależnie od tego czy jest w centrum wspólnoty Kościoła, na jej peryferiach czy po za nią.

2. Osoby dorosłe, do których zostaliśmy posłani, powinny zawsze być traktowane z poszanowaniem godności, którą obdarzył ich sam Bóg. Godność ta wyraża się poprzez szacunek i troskę o ich integralność psychiczną oraz dobro fizyczne.
3. Prawo Kościoła chroni przed skrzywdzeniem nie tylko dzieci i młodzież, ale także osoby pełnoletnie, zwłaszcza te, które cierpią z różnorodnych powodów wynikających z ich ograniczeń natury psychicznej i fizycznej. Dlatego wszelkie relacje natury duszpasterskiej, z osobami dotkniętymi przez cierpienie, niezależnie od źródła jego pochodzenia, powinny służyć budowaniu obecności Chrystusa, Jedyne go i Najwyższego Pasterza, poprzez naśladowanie przez duchownych Jego stylu życia i ukazywanie Go w sposób przejrzysty, poprzez konsekwentne świadectwo własnego poświęcenia, karmionego modlitwą i pokutą (por. Jan Paweł II, Adhortacja Apostolska *Pastores dabo vobis*).
4. Jednocześnie trzeba podkreślić, iż prezbiter diecezjalny cieszy się przestrzenią autonomii w podejmowaniu decyzji zarówno podczas wypełniania swojej misji pastoralnej jak i w życiu prywatnym i osobistym. Powyższe założenie powinno uświadamiać nam wszystkim naszą szczególną odpowiedzialność za sposób, w jaki funkcjonujemy we wspólnocie wiernych, jakie treści nadajemy naszej posłudze i jaka motywacja leży u podstaw naszej obecności wśród powierzonych nam wiernych. Szczególnym znamieniem tej odpowiedzialności jest zrozumienie i przestrzeganie teologicznej motywacji celibatu kapłańskiego, którą Kościół rozumie jako dar z siebie w Chrystusie i z Chrystusem dla Jego Kościoła i wyraża posługę kapłana dla Kościoła w Chrystusie i z Chrystusem (por. j/w).

ROZDZIAŁ CZWARTY **PROCEDURA INTERWENCJI WOBEC UZYSKANIA** **INFORMACJI O PRAWDOPODOBIENSTWIE SKRZYWDZENIA**

1. Osobą uprawnioną do przyjęcia zgłoszenia dotyczącego skrzywdzenia naszych wychowanków lub podopiecznych jest Delegat biskupa radomskiego ds. ochrony dzieci i młodzieży. Dane kontaktowe delegata znajdują się na stronie internetowej diecezji radomskiej.
2. Osoby kompetentne, do których należy się zwrócić w związku z otrzymanym zgłoszeniem o skrzywdzeniu dziecka, niezależnie od charakteru czynu to również: w parafii – proboszcz, w czasie wyjazdu organizowanego w ramach wypoczynku dzieci i młodzieży – kierownik wypoczynku, w fundacjach i stowarzyszeniach – prezes. W przypadku, gdy podejrzenie dotyczy wymienionych osób, zgłoszenie należy przekazać biskupowi radomskiemu. W każdym z opisanych przypadków, wymienione powyżej osoby, są zobowiązane przekazać zgłoszenie jak najszybciej do biskupa radomskiego, który podejmie kroki konieczne, aby rozpocząć proces naprawy powstałej sytuacji.
3. W przypadku, gdy z okoliczności zdarzenia wynika, iż domniemany sprawca to duchowny inkardynowany do innej diecezji albo duchowny zakonny bądź członek instytutu życia konsekrowanego, zgłoszenie należy przekazać biskupowi radomskiemu, który nadaje mu bieg zgodnie z przepisami o jurysdykcji, uwzględniając przepisy państwowe dotyczące obowiązku zawiadamiania o przestępstwach znajdujących się w art. 240 kk.

4. Każda informacja o podejrzeniu skrzywdzenia musi zostać niezwłocznie zgłoszona odpowiedniemu przełożonemu na piśmie, w formie notatki służbowej. Sporządzona w tym trybie notatka powinna zawierać informację o danych personalnych zgłaszającego i ofiary, wieku ofiary, czasie i miejscu w jakim została skrzywdzona oraz o personaliach sprawcy. Należy również przytoczyć ogólny opis okoliczności zdarzenia.
5. Zgłaszającemu, zwłaszcza jeżeli podaje się on za ofiarę należy zapewnić pomoc psychologiczną i duszpasterską, a także jak najszybciej powiadomić o tym fakcie jego rodziców lub opiekunów prawnych, chyba, że sprzeciwia się temu dobro skrzywdzonego. Fakt taki wymaga odnotowania w notatce sporządzonej zgodnie z pkt. 4. Jeżeli zgłaszający lub domniemany pokrzywdzony wyrazi wolę uzyskania pomocy duszpasterskiej, w pierwszej kolejności należy skierować go do diecezjalnego duszpasterza, którego dane adresowe znajdują się na internetowej stronie diecezji radomskiej.
6. Osobę zgłaszającą należy pouczyć na piśmie, za pokwitowaniem, o jej obowiązku złożenia doniesienia do organów ścigania, o ile zgłoszenie dotyczy przestępstw wskazanych w art. 240 kk. tj. m. in. art. 197 § 3 i 4 kk, art. 198 kk oraz art. 200 kk. Na życzenie osoby zgłaszającej, należy jej zapewnić pomoc prawną, o ile zdecyduje się samodzielnie złożyć stosowne zawiadomienie. Jeśli osoba zgłaszająca tego jeszcze nie uczyniła albo nie zamierza tego uczynić, doniesienie powinno zostać złożone przez przyjmującego zgłoszenie w porozumieniu z biskupem radomskim oraz zastosowaniem trybu opisanego w art. 1a Aneks nr 2 do *Wytycznych Konferencji Episkopatu Polski dotyczących wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia z dnia 7-8 października 2014 r., wraz z nowelizacją z dnia 6 czerwca 2017r.*
7. Obowiązek niezwłocznego zawiadomienia organów powołanych do ścigania przestępstw, opisywany w pkt. 5 nie powstaje, jeżeli stosowne zawiadomienie już zostało złożone.
8. W przypadku, gdy podejrzenie dotyczy duchownego inkardynowanego do diecezji radomskiej, należy odsunąć go od pracy z dziećmi i młodzieżą, zgodnie z przepisami Kodeksu Prawa Kanonicznego i Wytycznych Konferencji Episkopatu Polski. W przypadku, gdy podejrzenie dotyczy osoby świeckiej, wykonującej czynności w dziele diecezji, na podstawie umowy o pracę albo innego stosunku prawnego, należy niezwłocznie taką osobę odsunąć od pełnienia obowiązków służbowych.
9. Wszelkie postępowania prowadzone w oparciu o kan. 1717 Kodeksu Prawa Kanonicznego mogą pozostać zawieszane do czasu uprawomocnienia się postępowań prowadzonych przez powołane do tego organy państwowe.
10. Wstępne dochodzenie kanoniczne kieruje się zasadą domniemania niewinności oraz respektuje prawo do obrony. Powyższe zasady mogą zostać ograniczone tylko i wyłącznie w oparciu o prawomocne orzeczenie sądu powszechnego lub innego organu, powołanego na podstawie przepisów państwowych do orzekania w sprawach dotyczących nauczycieli, wychowawców, którzy podlegają ustawodawstwu państwowemu regulującemu system oświaty.
11. Rozstrzygnięcia, które zapadną w wyniku przeprowadzonego postępowania kanonicznego powinny uwzględniać rozstrzygnięcia organów państwowych, a także muszą respektować treść prawomocnych orzeczeń sądów powszechnych oraz innych organów państwa orzekających w danej sprawie.

12. W przypadku otrzymania informacji o doznanej krzywdzie, która zgodnie z prawem polskim, a zwłaszcza z Kodeksem karnym, może wypełniać znamiona opisanego tam czynu przestępczego, a domniemanym sprawcą jest tzw. osoba trzecia, czyli ani duchowny inkardynowany do diecezji radomskiej, ani inny duchowny czy członek instytutu życia konsekrowanego, ani współpracująca z nami osoba świecka, należy postępować zgodnie z normami prawa państwowego, z uwzględnieniem przepisów o obowiązku zawiadamiania o popełnieniu przestępstwa opisanymi w art. 240 kk, zawsze jednak należy mieć na względzie dobro osoby pokrzywdzonej i postępować w ten sposób, aby powstrzymać dalsze krzywdzenie tej osoby.
13. Osobie przyjmującej zgłoszenie, nie wolno ujawniać zawartych w nim informacji osobom postronnym. Należy poinformować zgłaszającego, iż w przypadku, gdy istnieje prawdopodobieństwo ujawnienia czynu, który z godnie z prawem Kościoła stanowi przestępstwo, uzyskane informacje będą podstawą czynności procesowych, których zakres określi w swoim dekrecie biskup radomski.
14. Osoba przyjmująca zgłoszenie, nie może składać zgłaszającemu obietnic, że nie nada sprawie dalszego biegu. Zgłaszającego należy rzetelnie poinformować o przebiegu procedury, a także o możliwości zgłoszenia sprawy państwowemu wymiarowi sprawiedliwości, jeżeli to wynika z natury ujawnionego przestępstwa, a które nie jest objęte obowiązkiem takiego zgłoszenia.
15. Nikomu nie wolno danych pokrzywdzonego jak i sprawcy podawać przedstawicielom mediów lub osobom postronnym.
16. Szczegółowe *Normy proceduralne* stanowią załącznik do niniejszego dokumentu.

ROZDZIAŁ PIĄTY PRAKTYCZNE RADY JAK ROZMAWIAĆ Z OSOBĄ, KTÓRA ZGŁASZA NADUŻYCIE

1. Wiadomość o skrzywdzeniu lub o jego prawdopodobieństwie może pochodzić z różnych źródeł:
 - a. fakt ujawnia sam skrzywdzony,
 - b. osoba trzecia ujawni, iż wie od skrzywdzonego, że w stosunku do niego używa się przemocy fizycznej lub psychicznej,
 - c. konkretna osoba zdradza symptomy doznania krzywdy, ale osoba ta nie chce lub ze względu na swoje ograniczenia nie jest w stanie o tej krzywdzie opowiedzieć,
 - d. wiedza o skrzywdzeniu pochodzi z przekazu społecznego lub mediów społecznościowych.
2. Posiadanie wiedzy o faktycznych lub prawdopodobnych przypadkach przemocy wymaga zawsze podjęcia odpowiednich działań, zgodnych z prawem Kościoła jak i prawem obowiązującym w Rzeczpospolitej Polskiej.
3. W naszej diecezji powołano Delegata biskupa ds. ochrony dzieci i młodzieży, jego dane osobowe oraz kontaktowe należy mieć zapisane choćby w telefonie, aby w sytuacji kryzysowej przekazać je osobie zgłaszającej albo samemu skontaktować się z Delegatem w celu uzyskania konsultacji lub pomocy w rozwiązaniu problemu.

4. Dobro osoby skrzywdzonej, a także zapobieganie skrzywdzeniu innych osób jest zawsze najważniejszym celem podejmowanych działań, dlatego w przypadku, gdy krzywda zostaje ujawniona w trakcie sakramentu pokuty, należy podjąć próbę nakłonienia penitenta, aby ujawnił te fakty osobie trzeciej, posiadającej odpowiednie przygotowanie: może to być Delegat wskazany w nr 3 lub osoba godna zaufania: inny duchowny, psycholog itd.

Jak rozmawiać z osobą skrzywdzoną albo taką, która chce poinformować o krzywdzie?

1. Twoja postawa, gesty i słowa muszą być emanacją spokoju.
2. Nie wolno Ci bagatelizować ujawnianych przez rozmówcę faktów.
3. Twój rozmówca musi zobaczyć, że traktujesz go poważnie.
4. Pozwól rozmówcy operować jego własnymi terminami i używać jego własnej narracji, odpowiedniej do wieku, doświadczenia życiowego, rozwoju intelektualnego i do własnych ograniczeń.
5. Utwierdź rozmówcę, że ujawniając nadużycie postąpił właściwie.
6. Wy tłumacz osobie, z którą rozmawiasz, że aby pomóc, usłyszonymi informacjami będziesz musiał podzielić się z upoważnionymi do tego osobami oraz może się okazać, iż o zgłoszonych faktach będziesz miał obowiązek zawiadomić organy państwa upoważnione do ścigania przestępstw.
7. Zapytaj czy możesz przekazać nr telefonu, adres mailowy lub inne dane, które pozwolą na kontakt w celu formalnego wyjaśnienia sprawy.
8. Zawiadom o uzyskanych faktach upoważnioną do tego osobę bez jakiegokolwiek zwłoki. Nie wydawaj wyroku, nie prowadź własnego śledztwa. Pozwól działać Kościołowi i jego instytucjom.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Wszyscy duchowni diecezji radomskiej, a zwłaszcza ci, którym powierzono różne sektory duszpasterstwa w porozumieniu z księżmi dziekanami, proboszczami i innymi przełożonymi są odpowiedzialni za wdrożenie zapisów Norm i Zasad w diecezji. Jedną z możliwych form takiego wdrażania mogą być konferencje rejonowe.
2. Każdy duchowny diecezji radomskiej zobowiązany jest do zapoznania się z powyższym dokumentem i do pisemnego poświadczenia stosowania go w posłudze duszpasterskiej, jak i w życiu osobistym. Dokument ten zostanie złożony w jego aktach osobowych przechowywanych w Kurii Diecezjalnej.
3. Rektor Seminarium diecezji radomskiej wraz ze swoimi współpracownikami jest odpowiedzialny za zapoznanie alumnów WSD z przedmiotowym dokumentem i odebranie oświadczenia o zapoznaniu się z jego treścią i stosowaniu go w posłudze duszpasterskiej i w życiu osobistym. Dokument taki zostanie złożony w aktach osobowych każdego alumna.
4. Dokument wchodzi w życie z dniem 19 lutego 2021 roku.
5. Normy i zasady ochrony dzieci i młodzieży będą podlegały okresowej weryfikacji i nowelizacji.

ŹRÓDŁA PRAWA:

1. Kodeks Prawa Kanonicznego;
2. Motu proprio Jana Pawła II, *Sacramentorum sanctitatis tutela* z 30.04.2001 r.;
3. Kongregacja Nauki Wiary: „*Normae de gravioribus delictis*”: Normy «*motu proprio Sacramentorum sanctitatis tutela* z 21.05.2010 r. oraz modyfikacje wprowadzone do tekstu «*Normae de gravioribus delictis*» z 15.07.2010 r.;
4. Motu proprio Franciszka *Vos estis lux mundi* z 9.05.2019 r.;
5. Konferencja Episkopatu Polski, *Wytyczne dotyczące wstępnego dochodzenia kanonicznego w przypadku oskarżeń duchownych o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą niepełnoletnią poniżej osiemnastego roku życia* z 7-8.10.2014 r., wraz z nowelizacją z 6.06.2017 r.;
6. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku, Kodeks Karny (Dz. U. z 2016 roku, Nr 88 poz. 1137, 2138, z 2017 roku poz. 244);
7. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku, Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1749, 1948, 2138, 2261);
8. Ustawa z dnia 29 czerwca 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2135, 2281, z 2016 r. poz. 195, 677);
9. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014 r. poz. 382, z 2015 r. poz. 1418, 1707);
10. *Rozporządzenie MEN z dnia 30 marca 2016 roku w sprawie wypoczynku dzieci i młodzieży* (Dz. U. z 2016 roku, poz. 452);
11. Ustawa z dnia 13 maja 2016 roku o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym.